

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/fotorelacje/179872,Narodowy-Dzien-Pamieci-Zolnierzy-Wykletych-Uroczystosci-w-Krakowie.html>
20.05.2024, 10:47

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Uroczystości w Krakowie

1 marca 2023 r. w Krakowie odbyły się uroczystości z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Po mszy świętej w katedrze na Wawelu, której przewodniczył metropolita krakowski abp Marek Jędraszewski, pochód prowadzony przez banderę konną i orkiestrę wojskową pomaszzerował przez Rynek Główny do Galerii Wielkich Polaków w parku Jordana.

Uroczystości w parku Jordana zgromadziły setki krakowian, m.in. przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, parlamentarzystów, Wojsko Polskie i inne służby mundurowe, przedstawiciele organizacji i środowisk patriotycznych. Licznie i ze sztandarami stawiła się młodzież krakowskich szkół.

Modlitwę w intencji Żołnierzy Wyklętych poprowadził o. Jerzy Pająk, duszpasterz środowisk kombatanckich. Głos zabrali m.in. wojewoda Łukasz Kmita oraz zastępca dyrektora Oddziału IPN w Krakowie dr Michał Wenklar. – Było ich około 180 tysięcy. Tych, którzy przewinęli się przez wszystkie organizacje podziemne. Około 20 tysięcy to leśni partyzanci, którzy z bronią w ręku walczyli z komunistycznym aparatem represji. Kraków i Małopolska odgrywają na mapie powojennego podziemia ważną rolę. Tutaj szczególnie mocna była najważniejsza organizacja poakowskiego podziemia – Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość – mówił do zebranych dr Wenklar.

Po zakończeniu ceremonii wojskowej poszczególne delegacje złożyły kwiaty i zapaliły znicze pod popiersiami w Galerii Wielkich Polaków, dr Wenklar – pod popiersiem mjr. Hieronima Dekutowskiego „Zapory”. Organizatorami obchodów byli Oddział IPN w Krakowie, wojewoda małopolski, Towarzystwo Parku im. dr. Henryka Jordana.

Uroczystość na pl. Inwalidów

Na pl. Inwalidów, przy kamieniu węgielnym pomnika „Tym, co stawiali opór komunizmowi w latach 1944-1956”, spotkali się jak co roku przedstawiciele środowisk patriotycznych i rodziny kombatanatów. W tym miejscu w czasach PRL znajdował się postument „wdzięczności Armii Czerwonej”.

Modlitwę za ofiary stalinowskich represji zmówił o. Jerzy Pająk. Krakowski IPN reprezentowała zastępca dyrektora Cecylia Radoń, która odczytała zebrany list skierowany przez dr. hab. Filipa Musiała. Na zakończenie złożono kwiaty i zapalono znicze pod pobliską tablicą na dawnej siedzibie UB. Uroczystość zorganizowało Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” Obszar Południowy w Krakowie.

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl.

Uroczystość na pl. Inwalidów. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Uroczystość na pl.

Dlaczego 1 marca?

Obchodzony od 2011 r. Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych przypada 1 marca, w rocznicę zamordowania przez komunistów ppłk. Łukasza Cieplińskiego „Pługa”, żołnierza ZWZ-AK, prezesa IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, a także sześciu innych działaczy WiN. Święto państwowe upamiętnia wszystkich żołnierzy i działaczy antykomunistycznego podziemia niepodległościowego.

UB aresztował ppłk. Cieplińskiego 27 listopada 1947 r. w Zabrze. Został poddany okrutnemu, trwającemu niemal trzy lata, śledztwu w więzieniu mokotowskim. 14 października 1950 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie skazał go na pięciokrotną karę śmierci. 1 marca 1951 r., wraz z sześcioma współpracownikami, został rozstrzelany. Ciało pogrzebano w kwaterze „Ł” cmentarza Powązkowskiego w Warszawie. W 2007 r. ppłk. Ciepliński został pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego, w 2013 r. - pośmiertnie awansowany na stopień pułkownika.

Pozostałe działania Oddziału IPN w Krakowie związane z Narodowym Dniem Pamięci Żołnierzy Wyklętych

- [20 lutego 2023, Kraków - „Zapora. Nigdy się nie poddam”. Koncert Galowy w hołdzie Żołnierzom Wyklętym](#)
- **22 lutego 2023, Kraków - wykład dr. Pawła Naleźniaka dla żołnierzy 6. Brygady Powietrznodesantowej w Krakowie „Żołnierze lwowskiej AK w sowieckich łagrach 1944-1959”**
- [22 lutego 2023, Kraków - „Dlaczego nie doszło do](#)

- [polsko-sowieckiego braterstwa broni?” - wykład dr. Pawła Naleźniaka w ramach Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Krakowie](#)
- [24 lutego 2023, Kraków - uroczystości w 70. rocznicę śmierci gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila \(Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Frycza-Modrzewskiego, ul. Lubicz 32\)](#)
 - **26 lutego 2023, Gorlice - wykład dr. Jarosława Szarka na temat Żołnierzy Wyklętych podczas uroczystego finału VIII Gorlickiego Konkursu Pieśni Patriotycznej**
 - **28 lutego 2023, Jerzmanowice k. Olkusza - konkurs gminny „Żołnierze Wyklęci - Bohaterowie Niezłomni” (patronat oddziału nad wydarzeniem). W ramach wydarzenia pracownik OBEN IPN w Krakowie przeprowadzi zajęcia dla dzieci „Historia w kolorach”**
 - [28 lutego 2023, Nowy Sącz, godz. 11.00 - otwarcie wystawy „Ks. Władysław Gurgacz. Kapelan Polski Podziemnej” z udziałem dr. hab. Filipa Musiała, dyrektora IPN Oddział w Krakowie \(Dom Gotycki\)](#)
 - [28 lutego 2023, godz. 11.00, Sandomierz - upamiętnienie członków organizacji antykomunistycznej „Młode Białe Orły”, odsłonięcie tablicy pamiątkowej, prezentacja wystawy „Zapomniane ogniwo. Konspiracyjne organizacje młodzieżowe na ziemiach polskich w latach 1944/45-1956” , wykład, przekazanie broszur edukacyjnych \(II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki\), współorganizowane z delegaturą IPN w Kielcach](#)
 - **28 lutego 2023, Ryglice - wykład Łukasza Płatka „Żołnierze Wyklęci” dla społeczności szkolnej**
 - **1 marca 2023, Bochnia - wykład Dariusza Gorajczyka „Żołnierze Wyklęci” dla społeczności**

szkolnej (Szkoła Podstawowa nr 1)

- **1 marca 2023, Kąсна Dolna, godz. 11.00 - wykład dr. Wojciecha Frazika o Żołnierzach Wyklętych (Centrum Paderewskiego)**
- **[1 marca 2023, Kraków, godz. 9.00 i 11.00 - Żołnierze Niepodległości. Walka o wolną Polskę 1944-1963. Spotkanie edukacyjne i projekcja filmu \(Aula Wielka Akademii Ignatianum, ul. Kopernika 26\)](#)**
- **1 marca 2023, Limanowa - wykład dr. Marcina Chorążkiego „Podziemie zbrojne w Polsce w latach 1944-1956 na przykładzie wybranych postaci z Ziemi Limanowskiej” (Limanowski Dom Kultury)**
- **1 marca 2023, Skomielna Biała - wykład okolicznościowy dr. Wojciecha Paduchowskiego**
- **1 marca 2023, Tymbark - wykład dr. Marcina Chorążkiego „Podziemie zbrojne w Polsce w latach 1944-1956 na przykładzie wybranych postaci z Ziemi Limanowskiej” (Gminna Biblioteka Publiczna)**
- **1 marca 2023, Wieliczka - wykłady dr. Dawida Golika „Żołnierze Wyklęci. Kim byli i o co walczyli” oraz Marty Gorajczyk-Woźniak „Historyczna detektywistyka. Odnaleźć-rozpoznać-pochować” (o godz. 11:35 w Szkole Podstawowej nr 2; o godz. 17 w Wielickim Centrum Kultury)**
- **[1 marca 2023, godz. 19.00, ogólnopolskie pasmo TVP3 - „Zapora. Nigdy się nie poddam”. Koncert Galowy w hołdzie Żołnierzom Wyklętym. Koncert został zarejestrowany przez TVP3 Kraków](#)**
- **2 marca 2023, Zakopane - wykład Łukasza Płatka dla nauczycieli (Starostwo Powiatowe)**
- **3 marca 2023, Tuchów - wykład dr. Marcina Chorążkiego „Podziemie zbrojne w Małopolsce w latach 1944-1956 na wybranych przykładach”**

(Cmentarz Wojenny nr 163 na wzgórzu Furmaniec)

- **5 marca 2023, Bogdanówka (gm. Tokarnia) - uroczystość odsłonięcia upamiętnienia Jana Sałapatka „Orła” (tablica zamontowana na głazie) na terenie Nadleśnictwa**
- **5 marca 2023, Rabsztyn k. Olkusza - Bieg „Tropem wilczym”**
- **6 marca 2023, Nowy Sącz - Andrzej Szczypta „Zenit” - żołnierz wyklęty - spotkanie z udziałem dr. M. Kasprzyckiego i wnuka Marcina Kantora, poświęcone A. Szczypcie ps. „Sosna”, „Zenit”, żołnierzowi AK, następnie partyzantowi oddziału „Grom”, dowódcy oddziału „Huragan”, 9. kompani ZP „Błyskawica”, działającym na Sądecczyźnie, więźniowi stalinowskiemu (Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka)**
- **7 marca 2023, Ryczów - wykład Łukasza Płatka „Żołnierze Wyklęci” dla społeczności szkolnej**
- **marzec 2023 - zakończenie remontu grobu członka Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość Jana Piskora na cmentarzu Rakowickim**